

«Καμπανάκι» για τη νόσο των πλατάνων στα Γιάννενα

Συντάχθηκε απο τον/την neoiagon.es.gr
Τρίτη, 14 Ιούλιος 2020 13:14 -

ΣΥΣΚΕΨΗ ΑΥΡΙΟ ΣΤΑ ΠΑΛΙΑ ΣΦΑΓΕΙΑ

Αύριο στις δέκα το πρωί θα πραγματοποιηθεί σύσκεψη όλων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών

«Καμπανάκι» για τη νόσο των πλατάνων στα Γιάννενα

Συντάχθηκε απο τον/την neoiagones.gr

Τρίτη, 14 Ιούλιος 2020 13:14 -

με αντικείμενο την ασθένεια του μεταχρωματικού έλκους που προσβάλλει τα πλατάνια, καθώς εδώ και χρόνια κρούσματα της νόσου έχουν εντοπιστεί ήδη σε Πέραμα, Λογγάδες και Ανατολή. Η σύσκεψη θα γίνει στην αίθουσα «Δ.Χατζή» στα παλιά σφαγεία.

Πριν από περίπου δύο χρόνια μάλιστα βρέθηκε στα Γιάννενα ο Δρ δασολόγος - φυτοπαθολόγος Παναγιώτης Τσόπελας, τακτικός ερευνητής του Ινστιτούτου Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων και Τεχνολογίας Δασικών Προϊόντων.

Ο κ. Τσόπελας επέβλεψε τη διαδικασία απομάκρυνσης ενός δέντρου στην παραλίμνια περιοχή, το οποίο τελικά αποδείχτηκε ότι δεν είχε προσβληθεί από το νη νόσο, ενώ συνέλεξε και δείγματα προκείμενου να εξεταστούν.

Έκκληση από το Δασαρχείο

Κατόπιν δειγματοληψίας που πραγματοποιήθηκε όμως από το Δασαρχείο Ιωαννίνων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας και την αποστολή δειγμάτων στο Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων (Ι.Μ.Δ.Ο.), πιστοποιήθηκε πλέον και εργαστηριακά η παρουσία του θανατηφόρου μεταχρωματικού έλκους του πλατάνου *Ceratocystis platani* στα πλατάνια της δεντροστοιχίας στην παραλίμνια οδό Διονυσίου Φιλοσόφου, επιβεβαιώνοντας πιθανά ότι και όλες οι άλλες πρόσφατες απότομες ολικές ξηράνσεις σε διάφορες περιοχές της πόλης (για τα οποία δεν μπορούσε να πραγματοποιηθεί δειγματοληψία λόγω ολικής ξήρανσης), αποτελούν «θύματα» της θανατηφόρου ασθένειας.

Η δραματική αυτή εξέλιξη είναι αποτέλεσμα ανθρώπινων ενεργειών και αμέλειας τήρησης των μέτρων προφύλαξης από διάφορες εμπλεκόμενες κατά καιρούς υπηρεσίες ή και αυθαίρετες ενέργειες πολιτών που προκαλούν πληγώσεις στα πλατάνια.

Έτσι είναι πλέον θέμα χρόνου να ξηρανθεί και να χαθεί για πάντα η εμβληματική δεντροστοιχία που περιβάλλει το κάστρο Ιωαννίνων γνωστή στο πανελλήνιο, δυσμενής εξέλιξη για την οποία το Δασαρχείο Ιωαννίνων είχε προειδοποιήσει και αναδείξει με κάθε τρόπο ήδη από το 2010 (ενημερωτικές εκδηλώσεις, υπόδειξη κατάλληλων χειρισμών στο πεδίο, εκτύπωση αφισών και φυλλαδίων, ημερίδες, αρθρογραφία, συνεντεύξεις κτλ).

Σημειώνεται, ότι οι Δασικές Υπηρεσίες δεν έχουν αρμοδιότητα λήψης μέτρων εντός οικισμών παρά μόνο την πιστοποίηση της παρουσίας του παθογόνου και την παροχή οδηγιών για την αντιμετώπιση της ασθένειας.

Σε κοινή αυτοψία του Δασαρχείου Ιωαννίνων, με υπηρεσιακούς παράγοντες του Δήμου Ιωαννιτών και ειδικού επιστήμονα από το Ι.Μ.Δ.Ο. προτάθηκε η ανάγκη άμεσης εκρίζωσης της ασθένειας με νέκρωση, υλοτομία και απομάκρυνση όλων των προσβεβλημένων δέντρων και των γειτονικών τους, ενώ είναι εξαιρετικά επείγον να ενημερωθούν εκ νέου όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς και οι πολίτες (Περιφέρεια Ηπείρου, Τεχνικές Υπηρεσίες, Δήμοι, ΔΕΗ, ΟΤΕ κ.λ.π.),

Η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας δια του Δασαρχείου Ιωαννίνων, απευθύνει ύστατη έκκληση σε όλους τους φορείς που έχουν αρμοδιότητα ή υλοποιούν έργα στις εκτάσεις όπου φύονται πλατάνια, να αντιληφθούν την σοβαρότητα της κατάστασης και το γεγονός ότι εάν δεν δράσουν άμεσα και συντονισμένα, είναι πλέον εξαιρετικά πιθανό το επόμενο διάστημα, το πρόβλημα να γιγαντωθεί τόσο που να μετατραπεί από σημειακό σε ανεξέλεγκτο και πλέον μη διαχειρίσιμο.

Ειδικότερα και μετά την εργαστηριακή πιστοποίηση της ύπαρξης του παθογόνου στην παραλίμνια οδό του Κάστρου Ιωαννίνων, εάν δεν τηρηθούν όσα προβλέπονται είναι πλέον αναπόφευκτη η πλήρης απογύμνωση της παραλιακής ζώνης με όποια οικονομικά, περιβαλλοντικά και αισθητικά αποτελέσματα θα σήμαινε αυτό.

Μεγάλο πρόβλημα

Ο μικροσκοπικός μύκητας *ceratocystis platani* συνεχίζει το καταστρεπτικό του έργο, που ξεκίνησε το 2003. «Αυτή τη στιγμή χιλιάδες πλατάνια έχουν νεκρωθεί σε Πελοπόννησο, Ηπειρο και Θεσσαλία από την ασθένεια του μεταχρωματικού έλκους του πλατάνου» επισημαίνει με ανησυχία ο δρ δασολόγος - φυτοπαθολόγος Παναγιώτης Τσόπελας, τακτικός ερευνητής του Ινστιτούτου Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων και Τεχνολογίας Δασικών Προϊόντων. «Πριν από 9 χρόνια εμφανίστηκε το πρόβλημα στη Μεσσηνία, αλλά καθώς δεν ελήφθησαν τα δέοντα μέτρα, αυτό εξαπλώθηκε». Σε επιστολή προς την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας οι επιστήμονες κάνουν έκκληση για άμεσα μέτρα αντιμετώπισης.

Ο εν λόγω μύκητας συνδέεται, άλλωστε, άρρηκτα με την ανθρωπογενή δραστηριότητα. Εφθασε στην Ευρώπη από τις ΗΠΑ κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Τα πολεμοφόδια που στάλθηκαν σε Γαλλία και Ιταλία, συσκευασμένα μέσα σε ξύλινα κιβώτια, λειτούργησαν ως «Δούρειος Ιππος» για τη μεταφορά της ασθένειας στη Γηραιά Ηπειρο. Εκτοτε πλατάνια νεκρώνονταν στις δύο ευρωπαϊκές χώρες, χωρίς να αντιλαμβάνεται κανείς την αιτία. Φημολογείται, μάλιστα, ότι κατά την υπογραφή της περίφημης Συμφωνίας της Καζέρτα, στο ομώνυμο παλάτι, οι συμβεβλημένοι αναρωτιούνταν γιατί στον περιβάλλοντα χώρο πλατάνοι 200 ετών είχαν «μαραζώσει». Η διάγνωση έγινε μόλις το 1973, ενώ στη χώρα μας η ασθένεια υπολογίζεται ότι έφθασε πολύ αργότερα μέσω εισαγωγών δένδρων από την Ιταλία.

Πώς προσβάλλονται

Όπως εξηγεί ο κ. Τσόπελας, «η ασθένεια είναι θανατηφόρος και η κατάσταση είναι μη αναστρέψιμη για τα δένδρα που έχουν προσβληθεί από το παθογόνο». Στο πρώτο στάδιο τα προσβεβλημένα πλατάνια εμφανίζουν μειωμένη βλάστηση, μικροφυλλία ή/και χλώρωση (κιτρίνισμα) των φύλλων. Στα μεγάλα δένδρα παρατηρούνται νεκρά κλαδιά συνήθως στη μία πλευρά του δένδρου, ενώ στη συνέχεια η προσβολή επεκτείνεται και στα υπόλοιπα κλαδιά. Τα πιο μικρά δένδρα νεκρώνονται ολοσχερώς μέσα σε μια βλαστική περίοδο. «Ο μύκητας εισβάλλει στο δέντρο από πληγές στα κλαδιά, τον κορμό ή στις ρίζες» εξηγεί ο δρ Τσόπελας. Η ασθένεια μεταδίδεται από μολυσμένα εργαλεία και εκσκαπτικά μηχανήματα, αλλά και αναστομώσεις των ριζών.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΘΕΜΕΛΗΣ